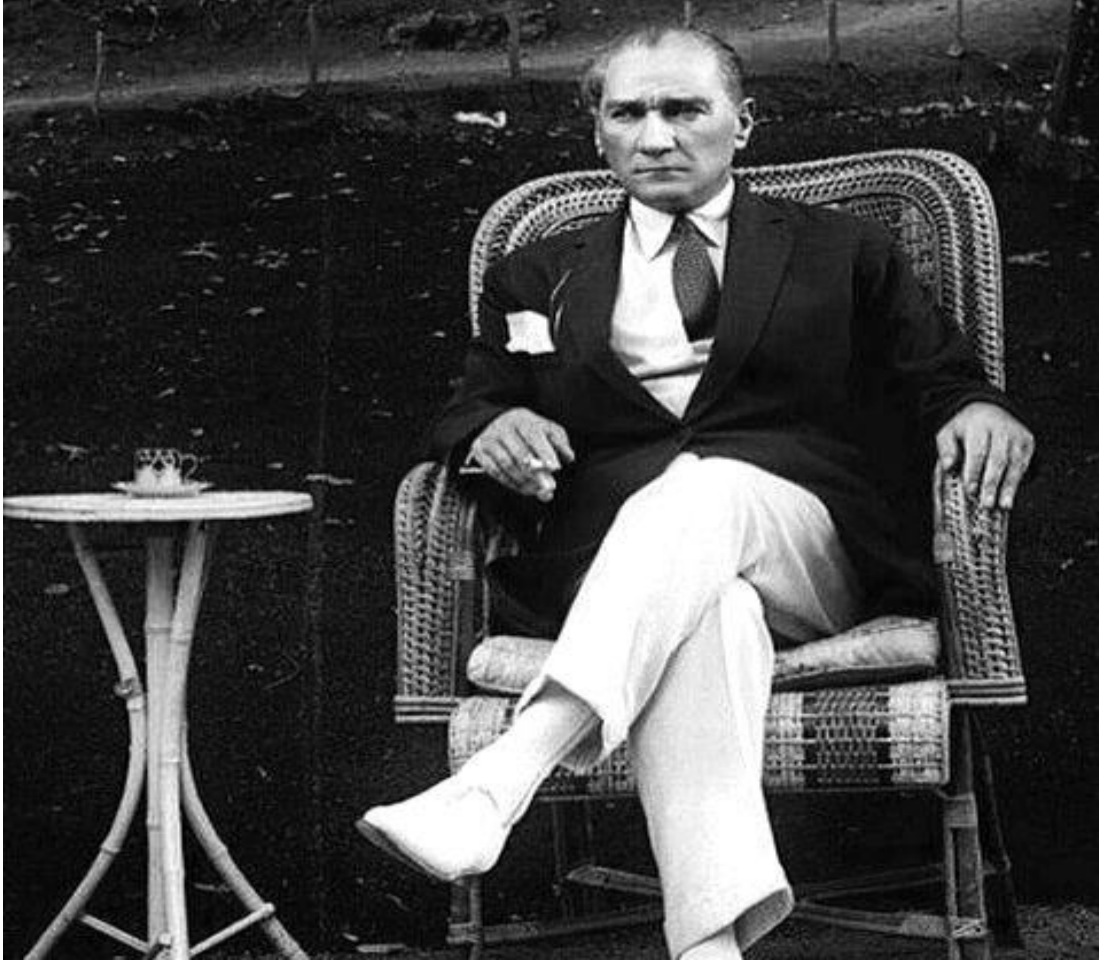

Mustafa Kemal Atatürk'ün Hayatı ve Mücadelesi...

Türk milletinin kaderini değiştiren Mustafa Kemal Atatürk, yeni düşünce ve siyasal akımların çok yankı bulduğu Selanik'te, 1881 yılında doğdu. Doğduğu ay ve gün hakkında kesin bilgi bulunmamaktadır. Babası Ali Rıza Bey "adam olmak için okumak öğrenmek şarttır.

Başka çare yoktur.” Diyen ileri görüşlü biriydi. Annesi Zübeyde Hanım ise zeki, sağduyulu ve geleneklerine bağlı bir Osmanlı kadınıydı. Ahmet, Ömer, Naciye adındaki kardeşleri küçük yaşta vefat etmiştir. Makbule hanım tek kız kardeşidir.

Atatürk'ün eğitim aldığı okullar baştan sonra şöyledir; ilkökul eğitimini Mahalle Mektebinde ve Şemsi Efendi Okulunda, ortaokul eğitimini Selanik Mülkiye Rüştiyesi ve Selanik Askeri Rüştiyesinde, lise eğitimini Manastır Askeri İdadisi, üniversite eğitimini ise İstanbul' da Harp Okulu ve Harp Akademisinde almıştır. 1902' de Harp Okulunu bitirdiğinde teğmen rütbesini, 1905' de Harp Akademisini bitirdiğinde ise kurmay yüzbaşı rütbesini aldı.

Harp Akademisi'nden yüzbaşı unvanını alarak mezun olan Mustafa Kemal'in ilk görev yeri Şam'dı. Göreve başladığı yıllar Osmanlı devletinin en çalkantılı yıllarıydı. O ve arkadaşları içinde buldukları sancılı süreçle ilgili çözüm yolları aradılar. Bu amaçla ilk görev yerinde "Vatan ve Hürriyet Cemiyetini" kurdu. Ancak bu coğrafyada beklediği çalışma ortamını bulamadı. Gizlice Selanik'e geldiği sırada İttihat ve Terakki Cemiyetine katıldı. Sonraki yıllarda ise bu cemiyetle fikirleri ters düşüncü ve cemiyetten uzaklaştı. Bir Osmanlı subayı olarak son yüzyılı yaşayan imparatorluk topraklarında sömürgecilik, milliyetçilik, azınlık isyanları ve siyasi kargaşalarla mücadele etmek zorunda kaldı. Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı'na katıldı. Mustafa Kemal, 1905 yılında Şam'da 5. Ordu'da, 1907'de Makedonya'daki 3. Ordu'da görevlendirildi. Manastır ve Selanik'te görevli iken 1909'da İstanbul'daki (31 Mart Vaka'sı) ayaklanmayı bastıran Hareket Ordusu'nda görev aldı ve ayaklanma başarıyla kısa sürede bastırıldı. Arnavutluk isyanını bastırma harekâtına katıldı.

1911'de İtalya'nın Trablusgarp'a asker çıkarması üzerine Tobruk'a gönderildi. Tobruk ve Derne'de Türk Kuvvetlerini başarı ile yönettikten sonra binbaşı rütbesiyle 1912-1913 yıllarında Balkan Savaşı'na katıldı; Edirne'yi Bulgaristan'dan geri alan kolorduda görev yaptı. 1913-1915 yıllarında Sofya'da atışa olarak bulundu. Birinci Dünya Savaşı'nda, 1915'te, 19. Tümen Komutanı olarak Çanakkale Savaşı'na katıldı. Gelibolu'da düşman saldırılarını başarı ile durdurdu; "Anafartalar Kahramanı" olarak ün kazandı.

1916'da Doğu Cephesi'ne Kolordu Komutanı olarak atandı ve generalliğe yükseltildi. Rus saldırılarını durduran Mustafa Kemal, Bingöl ve Muş'u düşmandan geri aldı. 1917'de Filistin ve Suriye'de görevli 7. Ordu Komutanlığı'na atandı. Aynı yıl Veliâht Vahdettin ile Almanya'ya gitti.

Alman Genel Karargâhı ve Alman savaş cephelerinde incelemeler yaptı. 1918'de yeniden görevlendirildiği Suriye cephesinde 7. Ordu Komutanı iken, Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle imzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra İstanbul'a geldi. Ülkeyi düşman işgalinden kurtarmak amacını gizli tutarak, 9.Ordu Müfettişliği görevi ile İstanbul'dan ayrıldı.

Karadeniz yoluyla 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkan Mustafa Kemal, 22 Haziran 1919'da Amasya Genelgesi'ni yayımladı. Türk milletine, "Vatanın bütünlüğünün ve milletin bağımsızlığının tehlikede

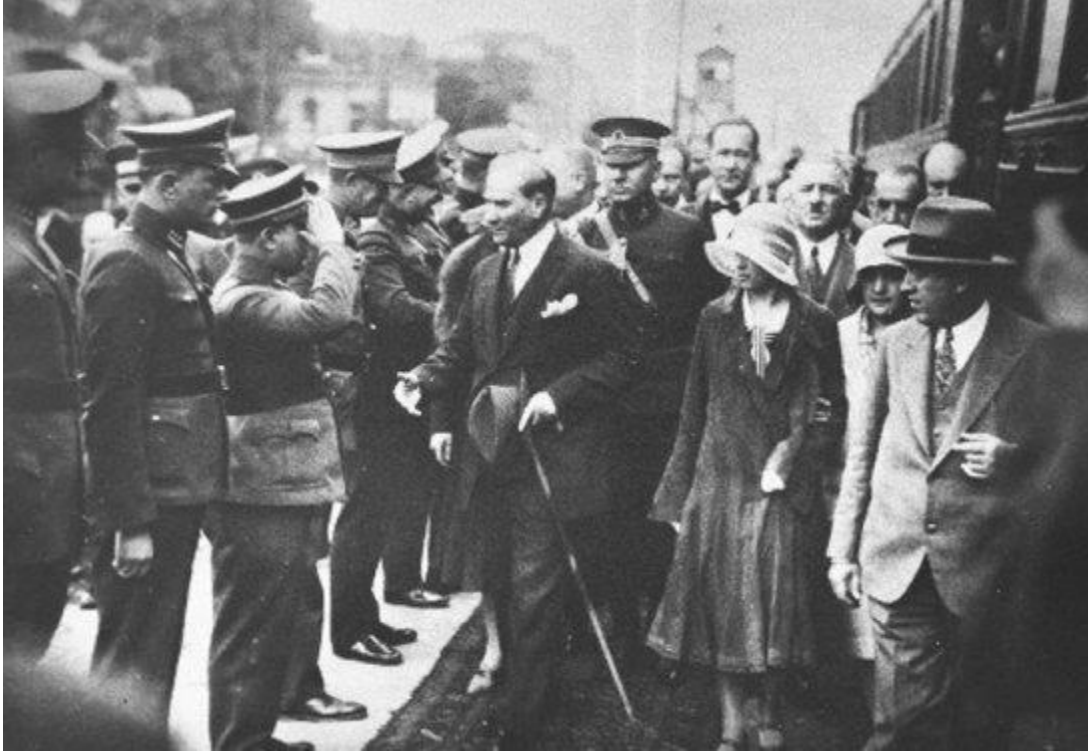
olduğunu, azim ve kararlılıkla vatanın kurtarılması için Sivas'ta bir kongre toplanacağını" bildirdi. Amasya genelgesini yayınlamasının ardından İstanbul'a çağrılınca hem görevinden ve askerlikten istifa ederek, kendi ifadesiyle "sine-i millete" döndü. Bir sivil olarak Anadolu halkının direnişine dâhil oldu. 23 Temmuz 1919'da Erzurum'da, 4 Eylül 1919'da Sivas'ta toplanan kongrelerin başkanlığını yaptı. Böylece Türk milletinin kurtuluş hikâyesinin de liderliğini üstlenmiş oldu.

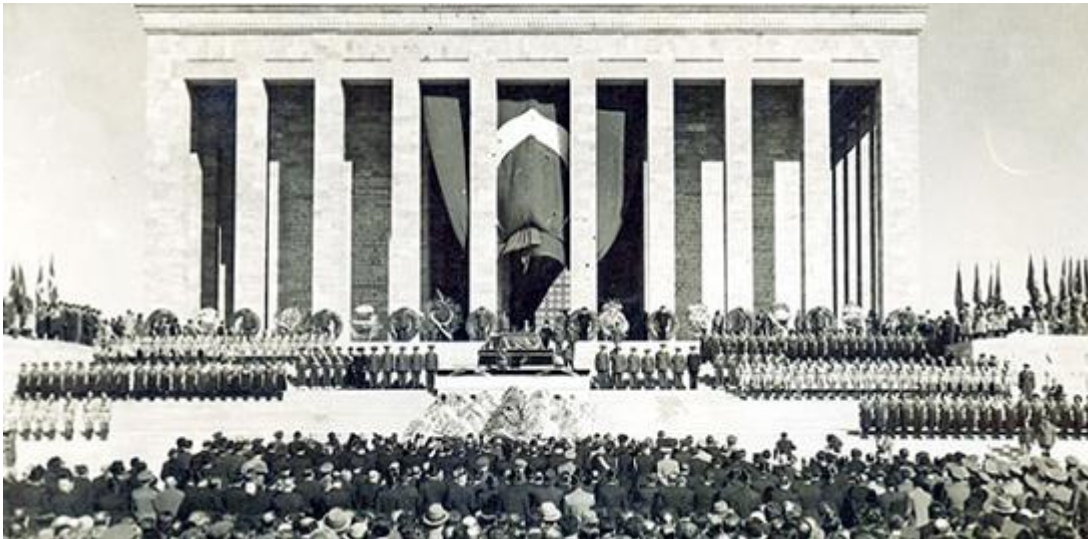
Sivas Kongresi (1919)

Bu kongrelerde, "Düşman işgaline karşı milletin vatanı savunacağı, bu amaçla geçici bir hükümetin kurulacağı ve bir milli meclisin toplanacağı, manda ve himayenin kabul edilmeyeceği" kararları alındı ve açıklandı. Büyük Millet Meclisi, onun çabalarıyla 23 Nisan 1920'de Ankara'da tarihi görevine başladı; Mustafa Kemal, Meclis ve Hükümet Başkanı seçildi. Sakarya ve Büyük Taaruz cephelerinde başkomutanlık sıfatıyla Türk ordusunun da başına geçerek kesin zaferin altına imzasını attı. Osmanlı Hükümeti ile İtilaf Devletleri arasında imzalanan Sevr Antlaşması'nı Türk milletinin kabul etmediğini dünyaya duyurdu. Türk halkı ile beraber sürdürdüğü direniş Lozan Barışı ile taçlandırıldı. 23 Nisan 1920'de Ankara'da TBMM'nin açılmasıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli atıldı.

1 Kasım 1922'de hilâfet ve saltanat birbirinden ayrıldı, saltanat kaldırıldı. Böylece Osmanlı İmparatorluğu'yla yönetim bağları koparıldı.

Kurtuluş Savaşı'nın ardından TBMM tarafından 29 Ekim 1923 günü Cumhuriyet ilan edilirken, Mustafa Kemal'de Cumhurbaşkanı seçildi. 1938'deki ölümüne dek arka arkaya 4 kez cumhurbaşkanı seçilen Atatürk, bu görevi en uzun süre yürüten cumhurbaşkanı oldu. Kurtuluş Savaşı'nın başarıyla sonuçlanmasının ardından yeni Türk Devleti'nin sağlam temeller üzerine oturmasını sağlayacak inkılâplar dönemi başladı.

Atatürk'ün sağlık durumu 1937 yılından itibaren bozulmaya başladı. Türk ve yabancı doktorların tedavileri sonuç vermedi. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk cumhurbaşkanı Atatürk, 10 Kasım 1938 Perşembe sabahı saat 09.05'te İstanbul Dolmabahçe Sarayı'nda hayatını kaybetti. Cenazesi büyük bir törenle Ankara'ya uğurlandı ve Atatürk 21 Kasım 1938 günü Ankara'da yapılan büyük bir

törenle Ankara Etnografya Müzesi'ndeki geçici kabrine konuldu. Bundan 15 yıl sonra da 10 Kasım 1953'te kendisi için yaptırılan Anıtkabir'deki ebedi istirahatgâhında toprağa verildi.

Eserleri:

Tâbiye Meselesinin Halli ve Emirlerin Sureti Tahririne Dair Nesayih Takımın Muharebe Talimi
(Almancadan çeviri - 1908)

Cumalı Ordugâhı - Süvari: Bölük, Alay, Liva Talim ve Manevraları (1910)

Tâbiye ve Tatbikat Seyahati (1911)

Bölüğün Muharebe Talimi (Almancadan çeviri – 1912)

Zabit ve Kumandan ile Hasbihal (1918)

Nutuk (1927)

Vatandaş İçin Medeni Bilgiler (Manevi kızı Afet İnan ile hazırladı) (1930)

Geometri (isimsiz yayımlandı) (1937)

Türk Gençliğine Hitabe

Onuncu Yıl Nutku

Bursa Nutku

Balıkesir Hutbesi 1515